

Medens jeg altsaa i al Almindelighed har kunnet give Forslagene angaaende Skolevæsenet min Tilslutning, kan jeg ikke andet end beklage, at man i dette Øjeblik ikke tør driste sig til at foreslaa 4 Efterskoler oprettet i Grønland. Den højtærede Minister lagde i sin Fremsættelsestale megen Vægt paa, at der var Mangel paa Lærerkrafter, men jeg tror, at ogsaa et andet Forhold spiller en meget afgørende Rolle i denne Sag, hvad man ogsaa kan se af Bemærkningerne til Lovforslaget, og det er de økonomiske Forhold. I den Anledning finder jeg mig foranlediget til at bemærke, at det har forbavset mig, at man fremsætter et Lovforslag vedrørende Styrelsen af Grønland indeholdende ikke faa Reformers, uden at det med et eneste Ord siges, hvorfra Pengene skal komme. Det er ikke sagt i Bemærkningerne til Lovforslaget, og ingen af de højtærede Ministre har sagt et Ord derom. Man kunde faa det Indtryk, at Landet svømmede i Penge, og det har jo ogsaa været det højtærede Ministeriums Opgave ikke alene at skaffe Balance, men at skabe en Guldalder i Danmark — det tror jeg nu, alle erkender ikke er lykkedes for det høje Ministerium, det er maaske, desværre for os allesammen, det stik modsatte, der bliver Resultatet af det høje Ministeriums Virksomhed. Men jeg kunde tænke mig, at naar der slet ikke siges noget derom, gaar man ud fra, at Pengene tages af Indtægterne fra den kongelige grønlandske Handel, og saa vedrører det ikke Rigsdagen nærmere at spørge om Besked angaaende dette Punkt.

Dette synes jeg imidlertid er en ganske urigtig Betragtning. For det første er det ikke sikkert, at den kongelige grønlandske Handel altid giver Overskud, og hvis der kom et Underskud, maatte det betales af Staten. Men selv om den kongelige grønlandske Handel giver Overskud, maa jeg dog forstaa det saaledes, at hvis disse Penge ikke anvendes paa anden Maade, gaar de ind i Statens Kasse — og altsaa omvendt: hvis dette Lovforslag koster betydelige Summer, saa gaar det, der ikke kan bestrides af den grønlandske Handels Indtægter, ud af Statskassen. Og naar det er Tilfældet, maa Rigsdagen dog naturligvis være i høj Grad interesseret i at faa at vide, hvor meget det koster. Derfor tillader jeg mig at spørge de højtærede Ministre: Hvad har man regnet, at de Reformers, man ønsker at indføre, vil komme til at koste? Det forekommer mig, at det bør man kunne oplyse Rigsdagen om. Det er uden Tvivl væsentlig af økonomiske Grunde, man ikke har fulgt

den grønlandske Kommissions Forslag om Oprettelse af 4 Efterskoler, men begrænser sig til at foreslaa Oprettelsen af 2, naar Lærerkrafter dertil kan skaffes. Jeg kan nemlig ikke tænke mig, at et Udvalg, der er saa godt inde i grønlandske Forhold, kan foreslaa Oprettelse af 4 Efterskoler straks, hvis det var fuldstændig umuligt at skaffe Lærerkrafter.

Der er ogsaa andre Omraader, paa hvilke det økonomiske spiller ind. Det er f. Eks. Tilfældet med Hensyn til Ordningen af de gejstlige Forhold. I § 21 foreslaas det, at der kan udnævnes 1 eller 2 Provster i Grønland eller 1 Provst og 2 Viceprovster. Det maa da ogsaa have en vis økonomisk Interesse, hvilket af Alternativerne man vælger. For øvrigt forekommer det mig ikke helt præcist udtrykt, hvad det er for Alternativer, der skal være. Jeg kommer til det Resultat, at der er 3 Muligheder: Der kan udnævnes 1 Provst, 2 Provster og 1 Provst og 2 Viceprovster, og hvis det er Meningen, har jeg ikke, hvad Affattelsen angaar, noget at klage over; men saa ønsker jeg gerne at vide, hvilke økonomiske Konsekvenser det vil have, om man vælger det ene eller det andet.

Ligesom man kan opbølge Grønlanderne i økonomisk og kulturel Henseende ved Oplysning, vil det kunne opbølge dem i kulturel og aandelig Udvikling, at de har Del i Statsstyrelsen; men jeg er heller ikke her sikker paa, hvad det er, man tænker sig i denne Henseende. Saaledes som de paagældende Bestemmelser er affattet, vil man gøre de Danske ligestillet med Grønlanderne med Hensyn til Valgbarhed og Valgret, men hvad vil dette sige? Hvis man nemlig ser paa den foreslaaede Sammensætning af Sysselraadet, kommer man til det Resultat, at Ministeren, der nærmere skal fastsætte Reglerne for Kommuneraadet, altsaa ogsaa for Valgbarhed og Valgret, vilde kunne træffe Bestemmelser, der ligner dem, der foreslaas med Hensyn til Sysselraadene, og Sysselraadene skal bestaa af indtil lige saa mange Danske, som der er Grønlandere.

Derfor tillader jeg mig at spørge den højtærede Minister, i hvilken Retning hans Tanker med Hensyn til Ligestillelsen af Danske med Grønlanderne gaar. I Sysselraadene er de Danske og Grønlandere nemlig paa ingen Maade ligestillede, men de Danske har en ganske overordentlig fremtrædende, privilegeret Stilling. Der er nemlig i alt 380 Danske i Grønland overfor en grønlandsk Befolkning paa saadant noget som 13 500, og selv om man vilde tillægge det